1ste. Jaargang. **Curaçao den 14n. Juni 1884.** **No 24.**

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 tè 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 00,7½.

ENCYCLIEK

VAN

ONZEN ALLERHEILIGSTEN VADER

PAUS LEO XIII. *

Aan Onze eerwaardige Broeders, de Patriarchen, Primaten, Aartsbisschoppen en Bisschoppen der gansche Katholieke wereld, welke in gunst en gemeenschap staan met den Apostolischen stoel.

LEO XIII, PAUS.

Eerwaardige Broeders, Heil en Apostolischen zegen!

Nadat het menschelijk geslacht van God, zijnen Schepper en den Gever van alle hemelsche en bovennatuurlijke genaden, op treurige wijze was afgevallen, verdeelde het zich in twee verschillende en vijandige legerscharen. De eene strijdt onophoudelijk voor waarheid en deugd; de andere voor alles, wat met waarheid en deugd in strijd is. De eene legerschaar vormt het Godsrijk op aarde, namelijk de ware Kerk van Christus en ieder, die tot deze schare met oprecht gemoed en op een wijze, die hem zelven tot heil verstrekt, wil behooren, moet God en zijn Ééngeboren Zoon van ganscher harte en met volkomen toewijding van zijnen wil dienen. Het andere leger is het rijk van Satan, aan wiens heerschappij en geweld allen onderworpen zijn, welke, volgens het noodlottig voorbeeld van hunnen aanvoerder en van onze stamouders, gehoorzaamheid weigeren aan de Goddelijke en eeuwige wet en hunne handelingen, deels met terzijdestelling van God, deels bepaaldelijk tegen God ondernemen. Dit tweevoudig Rijk, dat bij twee Rijken kan vergeleken worden, die bij tegenovergestelde wetgeving een tegenovergesteld doel trachten te bereiken, zag en beschreef Augustinus met nauwkeurigheid en hij drukte den oorsprong van beiden aldus in treffende beknoptheid uit: „Een dubbele liefde heeft de beide Rijken gesticht; het aardsche Rijk namelijk de eigenliefde, die tot beleediging voert van God: het hemelsche Rijk, de liefde tot God, welke leidt tot zelfverloochening (*De Civit. Dei l. IV. C.* 17).

Op ieder tijdstip gedurende de vervlogene eeuwen bestreed de eene macht de andere op verschillende en menigvuldige manier, wat wapenen en kampwijze betreft, al geschiedde het ook niet altijd met dezelfde woede en hevigheid. In onzen tijd schijnen diegenen, welke de partij van het kwaad dienen, zich te verbinden, om allen vereenigd, den meest verwoeden aanval te beproeven onder aanvoering en met ondersteuning van die wijd vertakte en krachtig georganiseerde vereeniging van personen, die men vrijmetselaars noemt. Immers, zonder langer een geheim te maken van hun plannen, hitsen zij in hunne vermetelheid elkander wederkeerig op tegen de Goddelijke Majesteit: arbeiden zij openlijk en vrij aan de omverwerping der H. Kerk en dit met het doel om de Christelijke volken van de weldaden, welke de Verlosser, Jesus Christus, hun gebracht heeft, geheel te berooven. Wegens deze jammeren zuchten Wij en moeten Wij in den drang Onzer liefde dikwijls tot God klagend Onze stem verheffen: Zie Uwe vijanden juichen en die U haten, hebben het hoofd opgeheven. Tegen Uw volk smeden zij booze aanslagen en kwaad denken zij uit tegen Uwe heiligen. Zij spreken: Komt, verdelgen wij hen onder de volkeren." (*Ps. LXXXII*, 3—5).

Bij zóó blijkbaren nood, bij zóó gruwzame en hardnekkige bestrijding van het Christendom, is het Onze plicht, op het gevaar opmerkzaam te maken, de tegenstanders aan te wijzen en aan hunne plannen en listen weerstand te bieden, opdat niet degenen, wier heil aan Ons toevertrouwd is, eerlang ten gronde gaan, opdat het Rijk van Jesus Christus, waarvan Wij de bescherming op Ons genomen hebben, niet alleen blijve bestaan en ongeschonden voortdure, maar ook telkens nieuwen wasdom verkrijge en zich over de gansche aarde moge uitbreiden.

Onze voorgangers, de Pausen van Rome, hebben bij hunne zorgvuldige waakzaamheid voor het welzijn der Christenheid, dezen erfvijand, zoodra hij uit het duister van geheime samenzweringen aan het licht kwam, spoedig erkend en doorzien, wie hij was en wat hij wilde; zij hebben, de toekomstige zaken voorziende, de vorsten en volken dadelijk op het gevaar gewezen en hebben hen gewaarschuwd, dat zij zich niet door de listen en valstrikken zouden laten vangen, welke gelegd waren om hen te bedriegen. De eerste, die op het gevaar opmerkzaam maakte, was Clemens XII tig en onbewimpeld kan uitspreken zonder de *personen* van een tegenovergestelde overtuiging te kwetsen of te hinderen.

(*Const. In eminenti* 24 *April* 1738), wiens Constitutie door Benedictus XIV (*Constit. Providas* 18 *Mei* 1751) bevestigd en vernieuwd werd. Beider voorbeeld volgde Pius VII (*Constit. Ecclesiam a Jesu Christo* 13 *Sept.* 1821) en Leo XII vatte in eene Apostolische Constitutie „*Quo graviora*" (13 Maart 1825) de desbetreffende Akten en Decreten der vorige Pausen samen en gelastte, dat zij altijd kracht en geldigheid zouden behouden. In denzelfden geest hebben zich uitgesproken ook Pius VIII (*Encycl. Traditi* 21 *Mei* 1829), Gregorius XVI (*Encycl. Mirari* 15 *Aug.* 1832) en zeer dikwijls Pius IX (*Encycl. Qui pluribus,* 9 *Nov.* 1846. *Alloc. Multiplices inter* 25 *Sept.* 1865, enz.)

Toen namelijk de inwendige inrichting en het karakter van de sekte der vrijmetselaren met behulp der algemeene criteriën volkomen doorschouwd was, daar de oorzaken van haar ontstaan bloot lagen, hare wetten, plechtigheden, geschriften tot openbaarheid waren gekomen, waarbij zich nog dikwijls de getuigenissen voegden van personen, die in het geheim waren ingewijd, verklaarde de Apostolische Stoel en verkondigde het openlijk, dat de sekte der vrijmetselaren, geheel en al op onwettige wijze was ontstaan, en evenzeer voor de christelijke als voor de burgerlijke maatschappij gevaarlijk was. Meer nog, hij verbood, onder bedreiging der straffen, welke de Kerk tegen schuldigen pleegt uit te spreken, tot dit genootschap toe te treden. Hierover verbolgen, waanden de partijgenooten door verachting of verkeerde uitlegging het gewicht dezer uitspraken te kunnen verzwakken en zich daaraan te kunnen onttrekken. Zij beschuldigden de Pausen, welke deze verordeningen gegeven hadden, dat zij onrechtvaardige besluiten hadden genomen of in hunne besluiten met overdrevenheid waren te werk gegaan. Op die wijze trachtten zij het gezag en het gewicht der Apostolische Constitutiën van Clemens XII, Benedictus XIV en evenzoo van Pius VII en Pius IX te vernietigen.

Maar het ontbrak in dit genootschap zelf niet aan mannen, die, zij het ook met tegenzin, verklaarden, dat de maatregelen, welke door de roomsche Pausen genomen waren, van het standpunt der katholieke leer en tucht, uit vaderlijk plichtgevoel waren voortgevloeid. En hierin schenen verscheiden vorsten en staatslieden den Pausen onverdeelden bijval te schenken, door dien zij het zich ten plicht stelden, ófwel het genootschap der vrijmetselaren bij den H. Stoel aan te klagen, ófwel zelven het strafbaar te stellen bij de wet; zoo b. v. in Holland, Oostenrijk, Zwitserland, Spanje, Beieren, Savoye en in andere landen van Italië.

De loop der gebeurtenissen echter legde op merkwaardige wijze getuigenis af van de wijsheid Onzer voorgangers. Hun voorzichtigheid en vaderlijke zorgvuldigheid hadden namelijk niet overal het gewenscht gevolg, en dit vond zijn oorzaak in de geveinsdheid en list der menschen, die door hun intrede in de geheime genootschappen zelf schuldig waren, of door de onbezonnenheid en lichtzinnigheid der overigen, in wier hoogste belang het geweest ware, wèl op hun hoede te zijn. En zóó geschiedde het, dat de sekte der vrijmetselaren in het tijdsverloop van anderhalve eeuw een boven verwachting groote uitbreiding verkreeg, met stoutmoedigheid en list in alle kringen der maatschappij doordrong en een zóódanige macht begon te ontwikkelen, dat zij bijna oppermachtig in de Staten schijnt. De gevolgen van deze snelle en schrikwekkende uitbreiding waren dezelfde ondermijning van de Kerk, van de macht der vorsten, van het openbaar welzijn, welke Onze voorgangers reeds veel vroeger voorzien hadden. Immers zóó ver is het gekomen, dat de toekomst ten hoogste te duchten is, niet zoozeer voor de Kerk, die een veel te vasten grondslag heeft, dan dat zij door menschenkrachten kan worden ter neder geworpen, als wel voor die Staten, waar de bedoelde sekte óf zelve zeer invloedrijk is, óf wel andere sekten van gelijke strekking zich als helpsters en volgelingen bij haar aansluiten.

Daarom zagen en voelden Wij al spoedig, toen Wij het roer der Kerk in handen namen, dat Wij tegenover dit zoo groote onheil Ons gezag moesten stellen en er naar Onze krachten het hoofd aan moesten bieden. Feitelijk hebben Wij reeds bij gunstige gelegenheden zekere op den voorgrond staande grondwaarheden uiteengezet, welke namelijk door de verkeerde zienswijzen der vrijmetselaars verduisterd schenen te zijn geworden. Zoo ondernamen Wij in Onze Encycliek *Quod apostolici muneris*, de waanwijze denkbeelden der socialisten en communisten te wederleggen; in een andere: *Arcanum*, stelden, Wij Ons vervolgens tot taak het ware en juiste begrip der burgerlijke maatschappij, wier bron en oorsprong in het huwelijk ligt, te ontwikkelen en te verdedigen; verder hebben Wij in de Encycliek, die aanvangt met *Diuturnum*, het juiste denkbeeld van het politieke gezag naar de grondstellingen der christelijke wijsheid aangegeven, en blootgelegd, hoe het met den aard der dingen zelven en met de welvaart der volkeren en vorsten in wonderbare overeenstemming is. Thans echter hebben Wij besloten, naar het voorbeeld van Onze voorgangers, de vrijmetselarij zelve, hare gansche leer, hare plannen en hare wijze van denken en handelen rechtstreeks in het oog te vatten, opdat haar heillooze invloed meer en meer aan het licht trede, en hierdoor de besmetting van een betreurenswaardig verderf moge verhinderd worden.

Er zijn verscheiden genootschappen, die wel is waar naar den naam, de ritueele gebruiken, den vorm en den oorsprong van elkander afwij-

---

* De *Amigoe di Curaçao*, heeft eenigen tijd geleden de verschijning van de jongste Encycliek van Z. H. Paus Leo XIII aangekondigd en tevens met een paar woorden vermeld, hoe alle toongevende bladen der wereld haar, 't zij geheel of gedeeltelijk, overgenomen en besproken hebben. Ook de *Curaçaosche Courant*, in haar laatst verschenen nummer, vestigde de aandacht harer lezers op die hoogst belangrijke Encycliek, en lichtte er één enkele zinsnede uit, waarin zij „de strekking" van het geheel vond neergelegd.

Die zinsnede zal menigen lezer naar een meer onmiddelijke kennismaking met de Encycliek verlangend hebben doen uitzien. Des te minder aarzelen wij, ondanks zijne uitgebreidheid, dit ernstig en waardig schrijven van Zijne Heiligheid ook hier op Curaçao meer algemeen bekend te maken, wijl er, èn op meesterlijke wijze het echt Katholieke denkbeeld over de *Vrijmetselarij* in wordt blootgelegd, ontwikkeld en verdedigd; èn er tegelijk een voorbeeld in gegeven wordt, hoe men zijn *overtuiging* krachtig en onbewimpeld kan uitspreken zonder de *personen* van een tegenovergestelde overtuiging te kwetsen of te hinderen.

ken; maar toch, wijl ze door een zekere gemeenschappelijke streving en gelijke leidende grondstellingen met elkander samenhangen, inderdaad niet verschillen van de sekte der vrijmetselarij, die in zekeren zin het middelpunt vorm, van waar alle uitgaan, en waarin alle terugkeeren. Ofschoon eenige harer zich volstrekt niet in de duisternis schijnen te willen verbergen, bij vollen dag ten aanschouwe van haar medeburgers haar bijeenkomsten houden, en hare dagbladen uitgeven, vindt men echter bij een nauwkeurig onderzoek ook bij haar den aard en het karakter van geheime genootschappen.

Veel bij haar draagt namelijk den stempel des geheims, en wordt derhalve overeenkomstig de voorschriften met de uiterste zorgvuldigheid niet slechts aan de niet toegetredenen, maar ook aan zeer vele leden onthouden. Daartoe zijn te rekenen: haar eigenlijke en laatste plannen, de hoofdbesturen van afzonderlijke afdeelingen, zekere geheime samenkomsten der geheimste afdeelingen, en ook zekere besluiten en de aard en wijze, hoe en met welke middelen ze kunnen worden uitgevoerd. Daartoe behoort ook het veelvuldige onderscheid in de rechten, plichten en ambten onder de leden, alsmede het vast georganiseerde verschil der rangen en graden, en de strenge handhaving der tucht in het bestuur. De toetredenden moeten beloven, ja in den regel zelfs met een bijzonderen eed zweren, nimmer te eeniger tijd of op eenige wijze aan iemand de medeleden, de teekenen en de leerstellingen te zullen verraden. Aldus beijveren zich de vrijmetselaars onder een valschen schijn en onder steeds denzelfden dekmantel der huichelarij, als weleer de Manicheeën, zich op allerlei wijzen te verbergen, en geen andere getuigen te hebben dan de eigen genootschapsleden.

Zij verschuilen zich onder het masker van vrienden der letterkunde en wetenschap, die om den wille der beschaving zijn toegetreden; zij spreken steeds van hun zucht en streven naar fijner beschaving, van liefde voor de minder gegoede klasse: dewijl zij als hun eenig doel verkondigen, het volk betere toestanden te verschaffen en de voordeelen der beschaving tot het gemeengoed van allen te maken. Maar zoo dit schoonklinkend program ook al gegrond ware, zou het toch den kern der strevingen niet raken. Degenen, die zijn opgenomen, moeten beloven en zich verbinden, hun leiders en meesters met de grootste bereidwilligheid en nauwgezetheid van geweten te zullen gehoorzamen, bereid, om op hun wenk en hun teeken de bevelen uit te voeren. In geval van weigering, wacht hen het strafgericht, en zelfs de dood. En inderdaad, wanneer het van iemand bekend is, dat hij de geheime leer verraden of zich tegen haar bevelen verzet heeft, wordt niet zelden de doodstraf uitgesproken, en wel met zulke driestheid en geslepenheid, dat de sluipmoordenaar zeer dikwijls voor de spiedende en wrekende gerechtigheid verborgen blijft.

Nu echter is het een uitgemaakt feit: zich vermommen, lichtschuw de verborgenheid zoeken; menschen als slaven door een onverbreekbaren band aan zich vastmaken, zonder dat een motief duidelijk aanwezig is; iemand, die aan de willekeur van een overste is overgeleverd, voor een misdaad misbruiken; de hand voor den moord wapenen en den spot drijven met de straffende gerechtigheid—dat is een onmenschelijkheid, die in elk geval onnatuurlijk is. Het verstand en de waarheid zelven leggen er derhalve getuigenis voor af, dat het bewuste genootschap met de gerechtigheid en de natuurlijke zedelijkheid in tegenspraak is.

En dit te meer, wijl nog andere duidelijke gronden het bewijs leveren, dat zijn natuur in strijd is met de zedelijkheid. Want al mogen ook bij de menschen de veinzerij en het bedrog groot wezen, kan men toch uit de werkingen steeds besluiten tot de oorzaak, en erkennen, van welken aard deze op zich zelve is. „Een goede boom kan geen slechte vruchten voortbrengen, noch een slechte boom goede vruchten". (Matth. 7, 18). De vrijmetselarij nu brengt gevaarlijke, zeer bittere vruchten voort. Want uit de boven opgesomde zeer betrouwbare teekenen blijkt, wat het einddoel van al haar plannen is, namelijk de gansche inrichting van den godsdienst en van den Staat, zooals het Christendom die te voorschijn bracht, in den grond te verstoren en een nieuwe naar eigen zin in het leven te roepen, op een grondslag en met wetten, die uit den boezem van het *naturalisme* genomen zijn.

Wat Wij hier zeiden en nog zeggen zullen, geldt de vrijmetselarij in het algemeen en de verwante en geaffilieërde genootschappen, welke zij omvat, niet haar individueele aanhangers. Onder hen kunnen alleszins niet weinigen zijn, die, ofschoon hun aansluiting bij zulke genootschappen niet vrij van schuld is, toch geen deel hebben aan de schanddaden, en niet weten, waarnaar die genootschappen streven.

Evenzoo billijken wellicht zelfs eenige verwante genootschappen geenszins zekere uiterste besluiten, welke zij, daar ze noodwendig uit de algemeene beginselen volgen, wilden zij consequent blijven, zouden moeten aannemen, zoo niet de misdaden zelven hen door haar afschuwelijkheid afschrikten.

Evenzeer achten met het oog op tijd en plaats eenige genootschappen het raadzaam, minder te ondernemen, dan zij zelven zouden willen en dan 'tgeen, waarnaar anderen streven. Maar daarom zijn zij nog niet te beschouwen als dezulke, die buiten het verband met de vrijmetselaars staan, wijl het vrijmetselaarsbond niet zoozeer naar de gevolgen en voldongen feiten als naar zijn program moet beoordeeld worden.

(*Wordt vervolgd.*)

METEOR.

Dia Martes, 10 di Juni, den di anochi pa banda di diez or i mei, nos tabata testigoe di un di e fenómenonan di naturaleza di mas interesante, es ta, caimentoe i bastermentoe, sigur masjá cerca di nos, di un globo di candela of *bolide*. Na Zuid di Iglesia Católica di *Pietermaai* net dilanti porta di un di e casnan di p'aja-banda, nos a mira, coe un velocidad vertiginoso (koe ta haci hende su cabez bira) un globo di candela, of mihó un linja di candela coe direccion di Zuid Oost na Noord-West, coeri, cai, i baster manera un klompi di cos, koe tabata gloei. Ta parce, koe, manera ta coestumber di globo di candela, é no a penetra dipi den tera, maar koe el a kibra na splinter of na stof ora el a cai riba tera. Coe di mihó boluntad i diligencia hende no por a haja ningun senjal sikiera di un boeracoe hoendoe. Algun seconde despues hende a tende un sona lora manera donder aleuw ajá, probablemente causar di un bacir den lucht koe é lo mester a haci coe su velocidad. Dia siguiente ora pa promé bez di nos bida nos a cohe stof i wiriwiri di su korsji den nos manoe, nos tabata goza di e privilegio di por bisa coe Humboldt: „Ora „nos ta toca masa di metal i tera koe ta „pertenece na mundoe di ajá-riba na es„pacio di cieloe, pisa, analiza químicamente, haja aden mineral koe nos ta „haja tambe riba nos mundoe akí," nos no por kere nos wowo, ni sosega nos verwonder. En berdad, „coe un „piedra di meteor nos ta bini na único con„tacto posibel coe un cos, koe ta stranjeroe „na nos planeet. Coestumar di conoce „toer, lo ké no ta di nos mundoe, coe mi„dimentoe, cáleulo i argumentoe, nos ta „para stom, ora nos focla algoen cos, (pi„sele i descomponele,) un cos koe ta per„tenece na mundoe di ajá-riba. Asina ta „traha riba nos imaginacion un contem„placion spiritual i meditativo di e sinti„mentoe ora nos sintir no ta mira mas „koe fonki pagar di e bóveda iluminá di „cieloe, ora nos ta mira den un piedra „pretoe, koe ta cai coe krakmentoe fó di „nubia, solamente produccion brutoe di un „forza natural wild."

Awor kiko ta e masa di cos pretoe, „of carbon koe nos globo di candela a tira riba nos? Nan ta wiriwiri di un strea-koe-tacoeri; cos, koe algun volcan di luna, koe ta na accion ainda, a tira na laria; un pakmentoe di e tal stof meteórico? Nada di esai no ta probar té ainda coe siguridad; maar segun *Newton* i *Humboldt*, dos genio den fisica i cosmologia, i varios otro homber sabir di despues, e stof-ai no ta pertenece na nos mundoe aki. Segun moster koe nos a mira di oliviën (un mineral di nos tera i un silicato di tera calcaria i oxidulo di heroe) e stof i splinternan, koe nos a haja, ta parcele masjar. Ora nos a pone un magneet cerca dié, nos a ripara algun parti di heroe di meteor aden.

DESGRACIA.

Dia Martes pasar na Oost-district di e Isla-akí a socedé un desgracia grandi. Algun homber bisinja di *Montagne*, koe ta traha na New-port, a haja manera di cohe dinamita foi camina Inglesnan tien nan warda, i nan a bai aí cerca di *Bragapoti* pa nan mata piscar i cohe nan despues. Un di nan tabata tene un patrontji di dinamiet na su manoe, maar pa desgracia el a tené asina largoe k'el a baster den su man. Toer huesoe di su man té na su elleboog a kibra na splinter; huesoe di mas arriba di su braza a haja hopi danjo; na su cabez, na su coestía i na hopi otro lugar e imprudente tien herida pisar. Un momentoe despues di e disgracia, nan a cargé hiba na su cas oenda é tabata biba na *Montagne* i e mees merdia nan a hibéle na hospital. Su companjeronan també a haja algun herida chikitoe. Coe pleizier nos a haja sà koe *Hustici* a toema e cos-aí pa su cuenta, atin koe habitantenan di e lugar-aí, koe tien mala fama toer camina i di toer hende, camina major parti di hende, principalmente homber, no tien cuenta ni di Dios, ni di su mandamentoe, por serementa aki na mundoe mees, koe nunca hende por haci un maloe sin su castigoe bini despues.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

De stoombooten van de Red „D" lijn zullen van Curaçao naar New-York vertrekken: 17, 27 Juni — zij worden uit New-York hier verwacht: 15, 25 Juni.

De Commissie van Doleantie heeft ter kennis van de belanghebbenden gebracht, dat zij hare voorgeschreven twee zittingen zal houden ten raadhuize op den 19n en 26n e. k. des namiddags van 1 tot 2 ure, ten einde de bezwaren, die door de betrokkenen tegen den aanslag in de belasting voor de Weerbaarheid over het jaar 1884 mochten worden ingebracht, te onderzoeken en daarover te beslissen."

— Zr. Ms. schroefstoomschip *Tromp*, comm. P. ten Bosch, is verleden Zaterdag, des voórmiddags te halftwaalf, uit deze haven vertrokken ter voortzetting van zijn oefeningstocht.

Naar wij vernemen, zal die bodem ook de republieken St. Domingo en Haiti aandoen.

— Zr. Ms. stationsschip *Alkmaar*, comm. Baron Collot d'Escury, is eergisteren, in den voórmiddag, naar Bonaire vertrokken tot het houden van schietoefeningen.

NEDERLAND.

Door den heer R. R. H. Toe Laar word het volgende aan het *Dagblad van Nederland* geschreven:

Velen zullen met mij in den laatsten tijd eenigszins met verwondering hebben gezien, dat er velen ijzeren schepen van de Hollandsche werven loopen, welke gebouwd worden voor rekening van groote Engelsche reeders, daar toch deze industrie in Engeland op zulk een groote hoogte staat, en heeft mij dit ook Hollander bewogen UEd. deze regelen eens toe te zenden.

Schepen te laten bouwen in Holland voor Engelsche reeders zal menigeen een even dwaze gedachte hebben gevonden als steenkolen in *New-Castle* te importeeren, en toch is het een feit.

De laatste maal, dat ik in Londen was, had ik het genoegen met de Heeren Watkins & Co., 121 Fenchurchstreet, te spreken. Met deze heeren, groote reeders, kwam natuurlijk het gesprek over het bouwen van schepen etc. en ik was niet weinig gestreeld uit den mond van deze heeren te hooren, met welk een lof zij spraken niet alleen over onze scheepbouwers, maar hoe zij ook onze werklieden prezen, reden waarom dan ook deze firma veel schepen in Holland doet bouwen. Zij gaven mij bij deze gelegenheid het volgend lijstje:

Gebouwd bij de firma Smit, Kinderdijk:

Australia	*Kanahooka*
Zeelandia	*Nord*
Queen	In aanbouw:
Tilburg	*Victoria*
Karrara	*Taq*

Gebouwd bij De Maas en Co. Delftshaven:

Rutland	In aanbouw:
2 Pairs	*Hibernia*
Easle	*Columbia*
	Ville du Havre.

Nadat ik dit lijstje eens had nagezien, kwam natuurlijk de vraag bij mij op, of wellicht de scheepbouwers hier goedkooper waren, waarop de heeren Watkins mij antwoordden, dat het dikwijls hier duurder was, en zouden zij het laatste schip nog p. m. *f* 1200 goedkooper in Engeland hebben kunnen laten maken, doch zij lieten het hier doen, omdat onze scheepbouwers, wat leveren van materiaal enz. aangaat, eerlijk en trouw hun contract nakomen en de werklieden uit hun eigen hunne stukken tot het geringste toe goed en volledig afwerken, zonder dat men hen daarbij gestadig op de handen behoeft te zien en zulks voor het bouwen van een schip van zeer groote waarde is.

Al deze bovenstaande schepen werden gebouwd onder het strenge toezicht van den surveyor der Lloyds. De heeren Watkins en Co. verklaarden mij dan ook, dat zij van plan waren met het bouwen van schepen alhier door te gaan, indien de scheepsbouwers op deze wijze voortgingen en dat zij de overtuiging hadden, dat vele vrienden (reeders) hun voorbeeld zullen volgen.

— Het bevolkingscijfer was in elke provincie op 1 Januari 1884 aldus:

Provinciën.	Mann.	Vrouw.	Totaal
Noord-Brabant	244.235	241.585	485.820
Gelderland ...	245.561	239.864	485.425
Zuid-Holland .	446.943	418.463	865.406
Noord-Holland	363.255	387.164	750.419
Zeeland	94.675	97.462	192,137
Utrecht	100.946	102.756	203.702
Friesland.....	163.127	166,003	329.130
Overijsel	144.061	137.536	281.597
Groningen	129.724	132.916	262.640
Drente........	63.529	58.962	122.491
Limburg	124.794	121.504	246.298
Het Rijk....	2,090,850	2.314,215	4.225,065

De bevolking des Rijks bedroeg op 1 Januari 1883:

2,064,392 M. 2,108,580 V. 4,172.972 T.

en is alzoo toegenomen in den loop van 1883 met:

25.458 M. 25,635 V. 52.093 T.

De loop der bevolking des Rijks was in 1883 als volgt:

	M.	V.	T.
geboren werden	73.910	70.101	144,011
terwijl stierven	47,044	44.430	91,474
Verschil....	26.866	25.671	52,537

Het aantal personen, die zich gedurende 1883 in de gemeenten van het Rijk vestigden, bedroeg:

	M.	V.	T.
den, bedroeg:	141,314	132.171	273,485
terwijl vertrokk.	141.722	132.207	273.929
Verschil.....	— 408	— 36	— 444

DE NISERO-QUAESTIE.

De eigenaars der *Nisero* hebben onlangs mededeeling gedaan van den navolgenden brief, door hen van het departement van Buitenlandsche zaken ontvangen:

Foreign Office, 30 April 1884.

Mijne heeren!

In verband met mijnen brief dd. gisteren, heeft lord *Granville* mij gelast te melden, dat er een telegram ontvangen is van den waarnemenden gouverneur der Straits Settlements, waarin hij meldt, dat het jongste bericht aangaande de bemanning der *Nisero* loopt tot 31 Maart. Volgens dat bericht is er één lid der bemanning, een Italiaan, gestorven, en zijn er 3 anderen, wier nationaliteit onbekend is, ziek. Al

de gevangenen lijden zwaar, als een gevolg van gebrek aan brood.

Ik heb verder in last u te melden, dat er per draad instructiën gezonden zijn aan den gouverneur te Singapore en aan den bevelhebbenden zeeofficier aldaar, om alles in het werk te stellen, ten einde de bemanning leeftocht toe te voeren. Harer Majesteits Regeering staat in gemeenschap met de Nederlandsche Regeering ter beraming der beste maatregelen, om de loslating der gevangenen te bewerken.

Ik verblijf, mijne heeren,
Uw dw. Dienaar
(w. g.) I. PAUNCEFOTE.

„P. S. Een dépêche uit Singapore, dd. heden, is zooeven ontvangen waarin gemeld wordt, dat Harer Majesteits stoomschip *Pegasus* den 1 Mei naar *Tenom* vertrekt met ruimen leeftocht voor drie maanden,"

Hiermede kan men zeggen, dat het malle sprookje over een Engelsche expeditie naar Tenom, door de *Central News* uitgedacht en door *Reuter* voor goede munt rondgezeind, in het water gevallen is.

ROME.— Vele bladen in Europa gaan voort met de gebeurlijkheid te bespreken van het vertrek des Pausen uit Rome. Het heeft zeer de aandacht getrokken, dat de *Moniteur de Rome* de quaestie oplettend volgt, en alles overneemt wat te dien opzichte het licht ziet. Uit goede bron weet men, dat Leo XIII Rome niet op stel en sprong zal verlaten: doch dat de Paus heeft gedacht aan de mogelijkheid van zijn vertrek, is zeker. Alles hangt af van de latere houding van het Italiaansche gouvernement en van den toestand in Europa. Leo XIII is een man om plotseling een groot besluit te nemen. Hij lijdt bovendien zeer onder den reeds smartelijker toestand, waarin het pausdom te Rome verkeert. De berooving van de Progandia bracht hem een der gevoeligste slagen toe. De verontwaardiging, welke deze aanslag in de geheele wereld wekte, heeft overigens aan Leo XIII de aanmetelijke plaats getoond, welke het Pausdom nog inneemt; en hij is overtuigd, dat zijn ballingschap het zedelijk prestige van den H. Stoel zou verhoogen, de Europeesche mogendheden uit haar onverschilligheid en apathie zou wakker schudden, en haar dringen zou de Romeinsche quaestie in den geest der rechten van het Pausdom op te lossen. Gij kunt er zeker van zijn, dat de gedachte aan vertrek bij Leo XIII ernstig gemeend is, dat het een denkbeeld is, 't welk hem op het oogenblik bezighoudt. Maar wanneer zal hij het ten uitvoer leggen?

— Leo XIII blijft een uitstekende gezondheid genieten. Nooit heeft hij zich beter bevonden dan sedert hij Paus is geworden. Toen hij in 1878 gekozen werd, gaven onderscheidene personen, die hem in Perugia van nabij hadden gezien, hem niet meer dan 2 á 3 jaren levens. Gode zij dank, hebben zich deze voorspellingen niet bewaarheid. De Paus is het 7de jaar van pausschap ingegaan, en alles doet voorzien, dat hij nog lang aan het hoofd der Kerk zal staan.

BELGIE.— Over de volkstelling van 1880 in België gehouden zijn thans de statistische opgaven bekend gemaakt.

Den 31 Dec. 1831 bedroeg de bevolking 3,785,814 inwoners; op 31 Dec. 1880 was dit cijfer gestegen tot [illegible]0,009 —: 2,761,540 vrouwen en [illegible]8,469 mannen.

Alleen *Fransch* spreken 2,233,867 inwoners; alleen *Vlaamsch* 2,479,747, Fransch en Vlaamsch 420,339.

Ten opzichte van het onderwijs is de verhouding aldus: van de mannen boven de 55 jaren kunnen 57,1 pCt., en van de vrouwen boven dien leeftijd 44,5 pCt. lezen en schrijven; terwijl de verhouding voor de mannelijke en vrouwelijke individuen van 15 tot 54 jaar voor de eersten [illegible]5,1 en voor de laatsten 69,4. Van de kinderen van 8 tot 14 jaar is de percentage 71 voor de jongens en 70 voor de meisjes.

Het personeel van het openbare onderwijs wordt op 8418 hoofden geschat, dat van het bijzonder onderwijs op 6200, waarvan 6062 voor Katholieke scholen.

Landbouwers zijn er 480,181, grondeigenaars, kapitalisten, renteniers en gepensionneerden 78,888; knechts en meiden 123,036.

Het getal mannenkloosters bedraagt 213 met 4,120 kloosterlingen; nonnenkloosters zijn er 1346 met 21,242 nonnen.— Vijf en tachtig mannenkloosters met 1301 kloosterlingen en 1249 zustershuizen met 9398 zusters wijden zich aan het onderwijs.

BERLIJN.— De Duitsche professor Virchow heeft in de dagbladen bekend gemaakt, dat hij, na een nauwkeurig onderzoek, gekomen is tot de bevinding, dat het gevaar van *trichinosis* in Duitsch spek „veel grooter" is dan dat, hetwelk van Amerikaansche varkens te vreezen is, zoodat het keizerlijk gouvernement, dat den invoer van alle soort van varkensvleesch uit de Vereenigde Staten verbood, het fokken van varkens in Duitschland geheel zou moeten verbieden.

LONDEN, 28 Mei.— Te Delhi (Br.-Indië) zal een onderhoud plaats hebben tusschen den Emir van Caboul en den Onderkoning van Indië, naar aanleiding van de overgave van *Sarakhs* aan Rusland, en met het doel om maatregelen te beramen voor de verdediging van *Herat*.

PARIJS.— De Engelsche bladen maken zich ongerust over het gesloten handelstractaat tusschen Frankrijk en China, dat zijn zuidelijke provinciën niet zoozeer voor den *Internationalen* als wel voor den *Franschen* handel geopend heeft. In Frankrijk ontkent men, dat de handelswereld reden tot klagen heeft, vermits een drietal provinciën met eene bevolking van ruim 40 millioen zielen voor den algemeenen handel zullen openstaan, en alleen de provincie Yunnan, met ongeveer 5 millioen inwoners slechts langs de Roode Rivier te bereiken is en hierdoor hoofdzakelijk ter bate van den Franschen handel zal komen. Niet voor niets hebben de Franschen in China de kastanjes uit het vuur gehaald; en dit weinigje moesten de kooplieden van Manchester, Birmingham en Liverpool hun toch niet misgunnen!

(*Courrier d. E.-U.*)

CONSTANTINOPEL.— Wellicht zal Prins Rudolf van Oostenrijk eenige vergoeding vinden voor de negatieve resultaten van zijn bezoek alhier, in de vele hoffelijkheden, hem door den Sultan bewezen. Des Sultans kosten voor de receptie van den kroonprins en kroonprinses van Oostenrijk zouden meer dan 60,000 turksche ponden (dus 360,000 gulden) bedragen hebben. Maar dat alles is nog niets, als men de waarde van de cadeaux in aanmerking neemt, die het vorstelijk paar ontving. Zoo zou prins Rudolf een sabel hebben ontvangen ter waarde van een half millioen gulden, en prinses Stephanie een halssnoer van 300,000 gulden.

Summa summarum komt al die mildheid hierop neer, dat het van eens andermans leer (van dat der houders van Turksche fondsen) goed riemen snijden is.

RUSLAND IN CENTRAAL-AZIE.

De openbare misnoegdheid tegen Gladstone-Granville wordt ongelukkigerwijs nog gevoed door een nieuw schrikbericht uit Centraal-Azië! Rusland, niet tevreden met *Merv* („Amigoe" N° 19) en naast-aangrenzender strook is alweder druk aan het annexeeren. Reeds lang werd gemompeld van een geheim Russisch-Persisch tractaat, maar nu is het geheim ontsluierd. De *Karkas*, het officiëele Russische orgaan van den Caucasus, bericht namelijk, dat krachtens bedoeld tractaat, Perzië het grondgebied van *Sarakhs* aan Rusland afstaat, waardoor een nieuwe weg naar Afghanistan geopend wordt. De ontruiming van die streek door de Perzische troepen gaat eerstdaags beginnen, onder toezicht van prins Dondoekof-Korsakof, die daartoe bereids uit St. Petersburg is afgereisd.

Sarakhs wordt thans de hoofdstad van het nieuwe district *Tejend*, grenzende aan *Merv*,— en tevens aansluitende bij de Afghaansche provincie *Herat*, waarop Rusland misschien te eeniger tijd, met of zonder hulp van Ejoeb-Khan, ook nog wel een annexatie-poging zal beproeven! Willen de Engelschen het overige Afghanistan voor de reeds uitgestrekte klauwen van den Russischen beer behoeden, dan zullen zij zelf het meer rechtstreeks moeten bezetten dan tot dusver het geval is. Hun éénige waarborg is de vriendschap van den emir van Kaboel en het met dezen gesloten tractaat.

TONKING.— Mgr. Puginier, de Bisschop van Tonking, die aan de Fransche zaak groote diensten bewees, door alle officieren, welke er ooit dienden, erkend en gewaardeerd, is door admiraal *Courbert* en generaal *Millot* voorgesteld voor het ridderkruis van het Legioen van Eer.— „*Le cléricalisme, voila l'ennemi!*"

NEW-YORK.— De eigenaar van den harddraver *Foschall* die den *Gran Prix de Paris* gewonnen heeft, de New-Yorker Meene, is in staat van faillissement verklaard, waartoe de gevoelige dalingen van de Amerikaansche markt der laatste dagen aanleiding gegeven hebben. Hij bezat eenmaal een vermogen van 60,000,000 dollars, doch heeft alles, naar het schijnt, verspeeld.

CARÁCAS, 28 Mei.— Generaal *Venancio Pulgar*, benoemd Consul van Venezuela voor *Liverpool*, is heden van hier naar Europa afgereisd, om zijn consulaat in gemelde plaats te aanvaarden.

LA GUAIRA, 2 Juni.— Generaal *Guzman Blanco* vertrok heden morgen ten half elf ure via New-York naar Europa. De voormalige President der Republiek is thans Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Consul van Venezuela voor *Londen, Berlijn, Madrid, Brussel, Rome, het Vaticaan* en *Parijs*.

Een jaarwedde van 50,000 Bol. met vrije heen- en terugreis wordt hem toegelegd. In zijn diplomatieke zending staat hem de heer *Dr. Rafael Seijas* ter zijde, een man, die onder zijne landgenooten een grooten naam heeft wegens zijne doorkneedheid in alle takken der Venezolaansche kanselarij.

VERSLAG DI COLONIE

riba Huishoudelijke Begrooting di Curaçao pa anja 1884.

E Comision encargar di *Verslag* (doenamentoe di cuenta) riba West-Indië di 1883 i di *Begrooting* di Curaçao pa anja 1884 a trece nan rapport aden. Riba Verslag di anja di West-Indië, Comision no ta haci ningun observacion.

Ta di otro manera coe Begrooting di Curaçao pa 1884; e Begrooting-aki ta establecer definitivamente pa promé bez fó di ley di 31 Mei 1865 [Staatsblad N° 56] sin cooperacion di Poder Legislativo.

Koe nan por pasa sin un subsidio siguramente ta un nobo di alegría, maar toch nos no mester perde di bista:

1° Koe pa Capitel X di Staatsbegrooting pa 1884 pa "gastoe di Colonia Curaçao" ta para un som di *ƒ*215,206,58 (sin conta den es-aí gastoe di marina). Anto Curaçao, tocante cos di placa, ta anto un pa Hoelanda; i di un *surplus* (saldo koe ta sobra) di e colonia-aí lo no ta cos di papia p'awor.

2° Koe mehoría den situacion di placa di Curaçao solamente ta di gradicí na lo ké cobamentoe di fosfato di kalki na Aruba ta producí; riba di es-aí Gobiernoe a declara k'é no tien *ningun* midi pa determina cuantoe di e kalki-aí ta existí. Anto no ta un cos imposibel koe e mehoría ta di un naturaleza pasagera. [Es ta, koe e fosfato por caba den poco tem anto lo no tien e ganamentoe-ai mas (pa juda gastoe di Curaçao).

3° Koe den di e placa pa 1884 ta parce un post di *ƒ*115,000 koe ta "parti di lo ke a sobra di auja 1882 i 1883."

Si nos toema e observacionnan-akí na consideracion, anto tini razon pa nos kere necesario un contról contínuo di Begrooting pa Curaçao, hací di representante di tera — mees cos si no ta noode di un determinacion difinitivo di dié, — mas aínda pasobra mal hacimentoe di cuenta eventual [pa casualidad] koe lo por haci placa no jega, lo pone un carga mas riba crario [caga di placa] di Hoelanda.

En fin, Comision ta considera como su deber di keda recomenda coe urgencia un economía [spaarmentoe] constante den Begrooting di Curaçao i otro islanan, pa un abundancia pasagero [di un tempoe só], ni tampoco un speranza di un porvenir brillante koe podesé nunca lo ta realizá, i na toer casoe lo priminti na crario di Hoelanda un beneficio masjá dudoso, no conducí nos na un desengaño i na fout di reken koe lo costa hopi placa.

E Comision ta kere k'é meste pone na consideracion serio di Gobiernoe e pregunta — riba di é lo ta bon di nos tende opinion di e minister di awor—si no ta necesario di regla e abundancia pasagero di tal manera, koe por sali for dié garantía pa porvenir, si algun dia por bin sali koe e abundancia ta di un naturaleza di dura i importante—n'e casoe-ai coe modificacion di e artikel 99 di ley di 31 Mei 1865, koe nos a nombra caba — di manera koe lo por bin tini algun carga menos riba di tres afdeeling di Capitel X di Staatsbegrooting di awor.

TWEEGEVECHTEN IN INDIE.

In de *Midd. Ct.* kwam in de vorige maand, het volgende ingezonden stuk voor:

Naar aanleiding van het in veel bladen besproken duel tusschen twee officieren, waarover ook door u in afkeurenden zin is geschreven, verzoek ik u, de volgende mededeeling, uit mijn indische loopbaan ontthouden, in uw blad wel te willen opnemen. Het voornaamste doel van mijn schrijven is om het onchristelijke, onwettige, ja het bespottelijke van het duel in 't licht te stellen.

Een jong officier, die zijn opleiding aan de Militaire Academie had ontvangen, en aan wiens vorming de ouders veel ten koste hadden gelegd, werd overgeplaatst bij het indische leger. Hij zit doodbedaard en zoo fatsoenlijk mogelijk in de societeit; een onderofficier, mede afkomstig van het ned. leger, en bekend als een eerste vechtersbaas, treedt eenigszins opgewonden de societeit binnen en slaat den jongen luitenant vrij onzacht op den schouder, zoodat deze verschrikt en verontwaardigd opspringt en den klapuitdeeler vrij duidelijk te verstaan geeft, dat hij met zijn present volstrek niet ingenomen is. De aanvaller trekt zijn sabel en antwoordt zijn jongeren collega, dat deze van die sabel krijgen kan wat hij hebben wil, en hij een lafaard is, wanneer hij het aanbod niet aanneemt. De jonge luitenant, niet erg gesteld op het aangebodene door den als meester op de sabel bekend staande ruziezoeker, beklaagt zich bij zijn chef over de anti-officiersachtige behandeling van zijn aanvaller, tevens mededeelende dat zij, volgens zijn meening, den officier onwaardig is. De klager wordt gestraft met (ik meen) 14 dagen streng arrest en krijgt later van den commandant van het leger een missive, dat hij zijn eervol ontslag moet aanvragen, dewijl hij anders *niet eervol* uit den dienst zou worden verwijderd, omdat hij, in plaats van te duelleeren, zich bij zijn chef beklaagd had. De officier, wien slechts de keus werd gelaten tusschen eervol en niet eervol ontslag, koos het eerste. Weg waren zijn illusiën en die zijner ouders, en de officier, niet gefortuneerd zijnde, zag zich, bij gebrek aan iets beters, verplicht tokobediende te worden. De aanvaller ontving (ik meen) 4 dagen provoost voor zijn klapdistributie. Commentaar is overbodig.

Een ander officier maakt van de afwezigheid van een kapitein gebruik, om een ongeoorloofde betrekking met diens vrouw aan te knoopen; de kapitein daagt den verleider tot een tweegevecht uit; de kapitein krijgt een flinken sabelhouw op den koop toe, en...... hij is gewroken!

Weder een ander officier weigert een duel, omdat hij van oordeel is, dat het de ontvangene beleediging niet uitwischt. Hij wordt dood verklaard door zijn kameraden; hij krijgt den raad om den beleediger wederkeerig te beleedigen en, uitgedaagd wordende, het duel aantemen, dewijl hij anders uit het leger zal verwijderd worden. Hij duelleert, krijgt een geduchten sabelhouw in de zij, waaraan hij een jaar lijdend is geweest, en nu is hij waardig om in het leger te blijven!!

En wij Christenen, wij, beschaafde Europeanen, doen ons best om de barbaarsche rechtspraak en executie van negers en *t. q.* aan de kaak te stellen; wij zijn zoo arrogant, om hen te willen beschaven. Zou het niet verstandiger van ons zijn, om eerst

ons zelven te beschaven, dan onze blanke broeders en zusters, en daarna te beginnen aan zwarten in andere werelddeelen? Wij zien zoo spoedig den splinter in eens anders oog, doch den balk in ons eigen oog in 't geheel niet.

KOLONIAAL VERSLAG

over de Huishoudelijke Begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1884.

De Commissie, in wier handen zijn gesteld het Koloniaal Verslag over West-Indië van 1883 en de huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1884, heeft rapport uitgebracht. Omtrent het jaarverslag over West-Indië onthoudt de Commissie zich van opmerkingen.

Anders is het met de huishoudelijke begrooting van Curaçao voor 1884, welke begrooting thans voor het eerst sedert de wet van 31 Mei 1865 (*Staatsblad* Nº 56) zonder de medewerking der Wetgevende Macht definitief is vastgesteld.

Dat een subsidie ontbeerd kon worden, is zeker een verblijdend verschijnsel, maar toch mag niet uit het oog worden verloren:

1º Dat op Hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1884 als „uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao" staat uitgetrokken een som van *f* 215,206.58 (waaronder *niet* begrepen zijn de kosten der marine). Curaçao blijft ook thans nog uit geldelijk opzicht een lastpost voor Nederland, en van een „batig saldo" dier kolonie zal althans vooreerst zeker geen sprake kunnen zijn.

2º Dat de verbetering in den financieelen toestand van Curaçao uitsluitend te danken is aan de opbrengst der vergunning tot het ontginnen van phosphorzure kalk op het eiland Aruba, waaromtrent de Regeering verklaard heeft, dat zij tot bepaling van den aanwezigen voorraad dier kalk *geen* maatstaf heeft. Het is dus niet onmogelijk, dat de bedoelde verbetering van voorbijgaanden aard zal zijn.

3º Dat onder de middelen voor 1884 een post voorkomt van *f* 115,000 als „gedeelte der batige saldo's van de dienstjaren 1882 en 1883."

Wanneer men deze omstandigheden in aanmerking neemt, dan is er alleszins reden om een voortdurende contrôle der huishoudelijke begrootingen voor Curaçao door 's lands Vertegenwoordiging — ook dan wanneer een definitieve vaststelling door deze niet behoeft te geschieden — noodzakelijk te achten, te meer omdat eventueele misrekeningen, waaruit te korten zouden ontstaan, ten laste der Nederlandsche schatkist zouden worden gebracht.

Ten slotte acht de Commissie het haar plicht, een voortdurende zuinigheid in het beheer der kolonie Curaçao en onderhoorigheden dringend te blijven aanbevelen, opdat geen tijdelijke voorspoed, en nog minder de voorspiegeling eener schitterende toekomst, die misschien nooit verwezenlijkt zal worden en in elk geval aan de Nederlandsche schatkist zeer problematieke voordeelen belooft, moge leiden tot teleurstelling en kostbare misrekening.

De Commissie meent aan de ernstige overweging der Regeering te moeten onderwerpen de vraag — waaromtrent het gevoelen van den tegenwoordigen minister gaarne zou worden vernomen — of het niet noodzakelijk is, den tijdelijken overvloed, wanneer die mocht blijken van eenigszins blijvenden en belangrijken aard te zijn, zóó te regelen, dat waarborgen voor de toekomst, dan wel — in *dit* geval met wijziging van het reeds aangehaalde art. 99 der wet van 31 Mei 1865 — vermindering van lasten op de derde afdeeling van hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor het tegenwoordige, zullen worden verkregen.

Curaçao 13 di Juni 1884.

Mi muy Amigoe Ipi.

Nunca den mi bida, mi tabata mas contentoe koe n'es ora, koe mi a habri es caga, koe bo a mandá mi coe *Valencia.* Awor si, bo a moenstrá mi, koe bo no a loebidá mi. Toer carpinter aki rond a bini mira es herment su boniteza. Muchoe danki mi amigoe. ¿I kiko lo mi bisá bo di es draaibank, koe lo mi haja coe *Cardcas?* Esai si, ta un cos koe mi a desea tantoe bez. Toer lo mira, com Cobi lo bai traha trobé manera goben. I promer cos, koe lo mi traha, lo ta un kaaji di paloe fini fiui, pa ofrecé bo mees dia koe lo bo bolbe foi biaga.

Segun mi laatste carta, lo mi doena un fiesta agradabel i decente na nos amigoenan. Ta dia Huebes pasar koe nan a bini. Mi a combida nan pa atardi; i promer koe a bini tabata boetsji Ben, koe mi tabata combida coe su jioe di Aruba. Apena el a mirá mi, of el a moenstra su cara indiferente, i malcontentoe. "¿O com bai boetji Ben, ki falta, oende bo jioe ta?" "No papia di esai, Cobi, ¿bo no a tende koe tien cuarentyn pa toer barcoe koe lo bini di Aruba?" "Cuarentyn?" mi dici; ma tien enfermedad aja?" "No Cobi, un barcoe a bini aja di Brazili, koe tabatien hende maloe ó mortoe na bordo, awor pa esai ni un barcoe di Aruba por drenta Curaçao." O boetji Ben lo bo hera, pasobra esai lo ta locura, si cos ta asina nan meste boeta un ley asina: *Cordando, koe hopi bez un barcoe lo sali foi camina, koe tien un barcoe koe mester ta na cuarentyn, principalmente es koe ta sali foi New-York i otro tera grandi; Cordando ademas koe jioenan di tera ta stima bida di nan própio manera es di nan mees, nos ta ordena:*

Art. 1. Ningun barcoe por drenta den haaf, si el ta sali foi lugar koe tien un barcoe, koe mester ta na cuarentyn.

Art. 2. Si un barcoe ta jega aki coe orden di bai na cuarentyn, anto ni un barcoe por sali foi Haaf coe un papel di salur, ma como saliendo di un lugar di enfermidad.

"Sigur Cobi, asina nan mester ordina noema, comercio no ta sufri basta ainda. O pa caba mas liger coe nos toer, nan por ordena tambe: „*Cordando koe jioenan di Curaçao no tien gustoe mas den nan bida, nos ta ordena koe haaf di Curaçao ta fica serar.* "Holo Ben, mi tabata grita, esai ta muchoe; poco-poco! Mi a papia pa bofon; bo no sabi, ki motiboe Goebiernoe tien pa haci tal cos, hopi bé nos ta huzga maloe i no menos riba cuenta i hacir di goebiernoe." Mees mi a tende, koe cuarentyn a kita caba. Ma ata nos otro amigoe. I conforme nos a caba di papia, compa Nene, Sjon Herry i Marti a drenta.

Nan toer tabata masjar contentoe. Promer cos, koe nan a puntra, tabata di mira present di Ipi. Nan a haja toer masjar bonita. Despues nan a forzá mi di leza bo últimoe carta. Ora anto nos a toema es mesa grandi koe ta para den galerij, i koe toer tabata sinta rondor di die, mi a toema bo carta koe mi a leza boz bou haltoe. Com nan tabata hari di bo palabra duci! Ben no tabata corda mas riba Aruba, ma toer su curpa tabata tembla di contentoe. Toch mientra boetsji Ben coe compá Nene tabata hari, unbé Herry tabata grita: "Si, ta berde, nan toer ta ladron." Mi a spanta, cordando, koe el tabata den rabia coe Marti di Lagun. Ma unbé mi tabata comprende, koe el tabata papia contra *Ward Grant & Cº* i hende di nan soorte, pasobra net mi tabata leza parti di bo carta, koe ta conta nos kibramentoe di es cas. Ora nos amigoe Herry tabata grita asina, mi a stopé i mi a respondé: „Amigoe Herry, bo no mester papia asina: tien hopi kibramentoe, koe ta bini di „disgracia", toch Sjon Herry no tabata contentoe di es contestoe. "Cobi, asina el tabata responde, "Cobi dispensá mi, mi sabi koe tien kibramentoe foi disgracia; si tini, ma no *hopi*. Den es tempoe di liberalismo, kibramentoe a bira un negoci. Un mal negoci, un ladronía tapar; mientra tal hende mees, sà saca laatste lek di sanger di pobernan koe lo nan poersigi té na últimoe, nan ta boela i ta fica toch coe toer nan grandeza. Cobi, keré mi, ta juist manera Mr. James Thompson dici, liberalismo di es sigloe ta ladronía na grandi." Ora Herry a caba di papia, mi no a contesta mas, pasobra den mi coerazon mi meste aproba su palabra. P'esai mi a sigi noema leza bo carta, koe toer a tende coe satisfaccion grandi. Despues di a leza es carta, mi a para net arriba mi curpa i a bisa nan: "Amigoenan, nos amigoe Ipi ta leuw for di nos. Ta dos lamar koe el a pasa. "I manera boso ta mira, den toer su grandeza el no ta loebida nos. Ta combini anto koe nos ta cordé tambe. Bam anto koe nos bebe salur di Ipi i di un bon biaga." I bao di un cantica spanjool nos a bebe bo salur.

Juist tiroe tabata cai, koe kokki tabata bin spierta nos, koe cominda tabata klaar. Pa es dia mi a mata es carner gordoe, nos a comé sin sobra. Bao di comementoe unbé e cachor Tiger a coeminza rabia i grita. El a boela porta, gritandoe. Ora nos a mira kiko lo ta na porta di coral, nos a mira dos hende boerachoe, koe tabata sali foi vrijhaaf di *Paar* di Barber. Ora nos toer tabata sinta sosegar trobe na mesa, nos tabata combersa riba es *vrijhaaf*. "Ta cada anja, asina mi tabata papia, koe toer Padre ta kibra nan pechoe coe nan paar; cuantoe bez nan no a taha nan di doena vrijhaaf; koe vrijhaaf ta un scandaal pa nos Catolicoe; koe esai ta cos koe ta baha nos. I toch hopi no kier kere esai. Nan no kier mira contradiccion di larga ricibi mainta su jioe, i di habri mees dia nan cas pa toer soorte di hende, di hende di mas gemeen. ¿Pakiko nan no ta haci manera nos? Koe es, koe tien poder, ta doenaun fiesta segun cada un su poder; koe amigoenan i famía ta bini hantoe pa doena pabien, ningun lo ta contra. Ma coe esai tambe cada un haci segun su podér! Asina tambe ta cada anja mees cantica di Pader arriba nan bistir. ¿Awor, no ta locura di mira p. e. jioe di nos criarnan bistir coe bistir mees boenitoe, koe di nos mees jioe? ¿No ta picá di mira, cuantoe cos nan ta gasta na es dia, i koe henter anja nos mester tende kogamentoe di Sjonnan di pakhoes, koe a fia nan, ma no haja nan placa?" Toer mi amigoe a combini coe mi palabra i compá Nene tabata respondé mi. "¿I Cobi, kiko ta pejor? di tende na Punda Sjonnan papia koe Padernan mees tien culpa den di esai." Ma, asina mi a responde, Nene, esai por ta palabra di un of otro, ma no di toer, pasobra nan sà masjar bon, koe hende, koe ta bisti nan jioenan arriba nan estadoe, i koe ta loena vrijhaaf, ta bai contra gustoe di toer Pader; por ta koe algun hende boerachae acusa nan; ma nan palabra no baal nada."

Asina Ipi, bo ta mira, bao nos fiesta nos no a larga di combersa arriba cos serio: mara semper nos tabata doena fiesta asina na Curaçao. Un fiesta mester tien un parti serio, unir coe su parti di divertimentoe.

Tabata diez-dos or di anochi koe cada un a bai su cas. Toer a bai contentoe i nan a pidi mi di coemindá bo manera mi ta haci awor.

Ipi, kere mi semper bo amigoe,

Cobi.

TE KOOP

EENIGE MEUBELEN EN HUISHOUDELIJK GOED, WAARONDER EEN FRAAIE ANTIEKE KAST, PIANINO, ENZ., ENZ.

J. C. RENGERS HORA SICCAMA,
Breede-Straat, tegenover de Willemstads-Apotheek.

Na Publiek.

A perde un FENETA di Cristal coe varios piedra, fasoen di streki na último consert di „Buiten-Societeit". Kende koe tresé lo worde pagar na es imprenta aki.

De aangekondigde publieke verkooping op den 9n. dezer is tot nader uitgesteld.

Curaçao, 6n. Juni 1884.

J. S. JOUBERT.

Victoria-water

Natuurlijk Koolzuurhoudend Mineraalwater

uit de "Victoria Bron" te Oberlahnstein bij Ems is niet alleen voor gezonden een zeer welsmakende en verfrisschende drank, maar tevens een uitstekend geneesmiddel in vele gevallen van ziekten, in 't bijzonder bij die der maag en ademhalingsorganen, alsmede bij zenuwachtige toestanden.

De verkoop van 1,200,000 fleschen en kruiken in het eerste jaar der Exploitatie dezer bron is wel het beste bewijs van de voortreffelijkheid van dit mineraalwater.

Verkrijgbaar bij
JAN MONSANTO — OTROBANDA
en
WILLEM JOLLEY — WILLEMSTAD.

GRAN NOVEDAD!

Harienja di maisji di masjien, na prys barata i semper na relasjon koe di maisji.
Di 32 Litros (1 Schepel.) pa riba ta worde beendé i pa barí també.
Sáloe fini també ta worde moeliá.
Masjien ta situá na Scharlo, cerca pakoes di Saloe di Sr. L. V. Leyba i Kleep Grandi di Srs. Jesurun & Cº.

Curaçao, Abril 1884.

Harienja—32 Litros (1 Schepel) pá f1 2,75
Saloe ½ kilo—koe ta oen liber pa 7 cens.

TE KOOP
BIJ
ELLIS & DANIA
OTRABANDA — WATERKANT.

Alle soorten van ijzer - koper blik - en verfwaren; aarde - glas en touwwerk; Hollandsch, Duitsch en Noorweegsch bier; Stolksche Friesche en Edammer-kaas; Sigaren, Lijnolie etc.

EN

het beroemde St. APOLLINARIS-WATER

NOTICIA.

Mi ta pone na conocementoe di publiek en general, koe desdi awe adelanti mi ta pone mi coenuco Ascencion como *Jachtterrein*, ta, koe mi ta larga jaag coe bala den toer mondi, principalmente *Grote Kloof, Kleine Kloof, Midden Kloof* i na *Boca*, asina, koe mi no ta responsabel pa danjo koe por socede. Mi no ta permiti pa ningun hende pasa sin mi *órden* of di Factor na costa di *Ascencion*.

Curaçao, 5 April 1884.

L. NAMIAS.

KENNISGEVING.

De ondergeteekende brengt ter kennis van het Publiek, dat hij in vervolg zijne gronden, bekend onder den naam van *Plantage Ascension*, en wel voornamelijk *Groote Kleine* en *Midden-Kloof* alsook de *Boca*, zal beschouwen als *Jachtgronden*, en die met schietgeweer zal laten bejagen: zoodat hij voor mogelijke schade en ongevallen niet verantwoordelijk kan stellen.

Tevens is het, van heden af, niemand geoorloofd, zonder vergunning van den ondergeteekende of diens *Factor*, de bekende *Costa Ascension* te betreden, noch daar zijnen weg te nemen.

Curaçao, den 5n April 1884.

L. NAMIAS.

[illegible] DI BENDE
NA
DRUKKERIJ DI VICARIATO.

BOEKI SIGIENTENAN:

Boeki di Oracion..........
„ „ „ coe Congregaci i Catecа..........
Boeki di Tomas A. Kempis (binder)
„ „ „ „ „ (coser).
„ „ Cantica..........
„ „ Catesaci..........
„ „ Rosario..........
„ „ Historia di Bijbel..........
Boeki di leza (tata i mama)..........
Camina di Cruz coe Meditacion..........
Ciento cuenta (binder)..........
„ „ (coser)..........
Les 4 Evangelionan di toer Dia Domingoe..........
Mees boeki, band ordinario..........
Nobena na honor di San Dominico..........
Nederl—Papiamentsch—Spaansch-Woordenboek (binder)..........
E mees (coser)..........
Rekenboek..........

LANCHA PARA BANDERAS

de diferentes colores
de venta á precio módico en la
Libreria de
A. BETHENCOURT É HIJOS

POLVOS DE BRONCE
PROPIO PARA IMPRESIONES

Color de oro para impresiones comunes la onza
Color de oro, fino para tarjetas „ „
Color de oro, extra fino „ „
Color de plata, „ „
Color de plata, fino „ „
Color de Cardenal, fino „ „
Color Azul de plomo, fino

De venta en la libreria de
A. Bethencourt é Hijos

"Impr. de la Libreria" de A. Bethencourt